№ 21. Treschdeen, 25. Matjâ. 1894.

Sludinajumus nem preti:
Jelgawâ, Steffenhagena un dehla drukatawas kantorî, Kangihseru celâ № 20, un pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ celâ № 7, Helmsinga namâ, un Rihgâ, J. E. C. Kapteina kga grahmatu bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu celâ № 10.

Makſa par ſludinajumeem:
8 kap. par ſihku rakſtu rindiņu; pahrtulkoſchana iſ ſweſchahm walodahm par brihwu.

Latweeschu Awises.

Iſnahk weenreiſ nedelâ.

Makſâ, Jelgawâ ſanemot:
par gadu 1 r. 50 k., par puſgadu 90 k.

Makſâ, pahr paſtu peeſuhtot:
par gadu 2 r., par puſgadu 1 r. 25 k.

Ekſpedizija:
Jelgawâ, pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ celâ № 7.

Redakzijas adreſe:
Jelgawâ, Kangihseru celâ № 21 B.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Jelgawâ: Pee Lankowska un Likopa kgeem, Leelajâ celâ № 7, „Latw. Aw." ekſpedizijâ. — **Leepajâ:** Emila Boegedinga grahm. bodê, pee tirgus platscha; Sihmana Ruhjes grahm. bodê, Zaun-Leepajâ, Bahnuscha celâ № 36. — **Bauſkâ:** Steina kga apteekâ un Ed. Drengera kga bodê. — **Talſôs:** J. Hirſchmana kga un H. Towa kga grahm. bodê. — **Kuldigâ:** Ferd. Beſthorna kga grahm. bodê. — **Wentspilî:** R. Antmana kga grahm. bodê. — **Dobelê:** J. Dawidoſka kga un E. Baldrina kga bodês. — **Saldû:** Stepermana kga grahm. bodê.

73. gada-gahjums.

„Latw. Aw." war apſtellet:
Rihgâ: W. F. Häckera drukatawâ, Palejas celâ № 3; Hoerſchelmana kga grahmatu bodê, Wehweru celâ № 6; J. E. C. Kapteina kga grahm. bodê, Eekſch-Rihgas Leelajâ Kehninu celâ № 10. — **Eekſch- un ahrſemê:** Rudolfa Moffes kga wiſas ekſpedizijâs. — **Walmeerâ:** Trey'a kga grahmatu bodê. — **Walkâ:** M. Rudolfa kga grahmatu bodê. — **Beſ tam: pee zeen. mahzitajeem** — tiklab **Widſemê,** kâ arî **Kurſemê.**

Kreewu laikraksts par Irlawas seminaru.

Kreewu laikraksts „Semjanin" usnehmis garaku rakstu par muhsu Irlawas skolotaju seminaru, kura fazeretajs ir agrakais Rihgas mahzibas apgabala inspektors W. Krause'S kgs. Tà ka tas, ko schis Kreewu raksts apleezina, mums schkeetahs deewsgan eewehrojams, tad to schè atstahstisim, „Baltijas Wehstnescha" iswilkumu isleetadami, bet to weetahm ari pehz Kreewu teksta papildinadami un pahrlabodami. Minetà fazerejuma eesahkumâ seminara nobildejums atronahs. Raksta saturs ir schahds:

Irlawas seminars atronahs Tukuma aprinkî, Kurſemê. Kurſemes muischneeziba atmehrija seminaram semes gabalu, 12 werstîs no Tukuma. — Plaschs, diwstahwu muhra nams, dakstinu jumtu, trihs blakus-ehkas skolotaju dsihwokleem un mehginajuma skolas klasehm, saimneezibas ehkas, plaschs dahrsnama apkahrtnê, saknu dahrsi u. t. j. pr., — wiſs ruhpigi, glihti uskopts, leels preeschu meschs paschâ pagalma tuwumâ, — ir seminara ahrejà aina.

Irlawa ir kà kluſa, krahschna sala plaschu lihdsenumu widû, kur schur-tur atronahs semneeku mahjas labi iskoptu lauku starpâ. Lihtschu lotschu wijahs garam Abawa un starp sakajeem dahrseem steepjahs kà dseltena lenta leelzeksch no Jelgawas uſ Tukumu.

Raksta fazeretajs stahsta, ka winsch 1891. gadâ diwi nedelas nodsihwojis amata darischanâs, kà skolu inspektors, schinî darbigajâ bischu stropâ, un tà pamatigi eepasinees ar scho paidagogijas eestahdi, kas isglihto Latweeschu jaunekkus par tautas skolu skolotajeem.

Tad rakstitajs apluhko tam lihdsigu eestahschu likteni walsti, peeminedams, ka neweens skolotaju seminars naw spehjis Kreewijâ ilgi pastahwet. Tikai Irlawas un Jurjewas seminari warejuschi turetees. Wisi ziti mehginajumi, zitâs Kreewijas dalâs tahdas eestahdes nodibinat, lihds schim ne-esot isdewuschees. Bet esot zerams, ka 1891. gadâ isdotam likumam buhs labaki panahkumi. Ari ahrsemês tikai ne zik ilgi sahkuschi domat uſ ihpaschu skolotaju isglihtoschanu preeksch tautas skolahm. Pirmee schajâ snâ Wahzeeschi bijuschi, un pirmais skolotaju seminars 1748. gadâ Berlinê tizis dibinats. Pehz tam ahrsemês wisur sahka atklaht skolotaju seminarus, kas ik gadus atlaida pa tuhkstoscheem jaunu tautas skolotaju.

No wiseem lihds schim Kreewijâ dibinateem skolotaju seminareem, kà jau sazits, weenigi Jurjewas un Irlawas seminari warejuschi turetees. Jurjewas seminarâ ismahzijuschees no 1828. lihds 1863. gadam 175 Jgauni, tas ir: pa 5 gadâ, par skolotajeem un ehrgelneekeem. 1889. gadâ schis seminars slehgts.

Tà tad Irlawas seminars weenigà paidagogiskâ eestahde skolotaju audsinaschanâ, kura atlikusees no schi gadu-simtena pirmahs puses; winsch ne sen noswineja sposchi sawu 50 gadu pastahweschanas jubleju. — Audsinaschanas waditaji bija Irlawâ Sadowsku kgi, tehws un dehls. Rakstitajs isdod scheem abeem zensoneem wislabako leezibu. Wini esot strahdajuschi ar sapraschanu, un apsinigi ispildijuschi sawu peenahkumu to garâ, kam wini kalpojuschi.

Irlawas seminara wehsturi eedala W. M. Krause peezôs, wairak eewehrojamôs laikmetôs.

1. Laiks, kurâ zehlahs domas, dibinat skolotaju seminaru (1830.—1840.).
2. Eekschejas nekahrtibas un usturas zihniusch (1850.—1860.).
3. 25 gadu jubileja (1865. gadâ).
4. Reforma un atklahta usstahschanahs par skolotaju seminaru (1875. gadâ).
5. 50 gadu jubileja un reformas gaidischana (1890. gadâ).

Luteru tizibas garidsneeku nopelnu skaitâ par sawu draudsi naw wismasakais — gahdat par tautas isglihtibu. Tà ari Baltijâ mahzitaji ar leelu sirdibu kehruschees pee schi darba un panahkuschi leelas sekmes zaur ruhpigu skolu pahrraudsibu un sodu uslikschanu par nekahrtigu skolas apmekleschanu.

Nodoms, dibinat skolotaju seminaru, zehlees ari no kahda mahzitaja. Mahzitajs Wolters*) Zihrawâ dsirdejis reisu reisahm stahstijumus no kahda mahjas skolotaja barona Manteuffela namâ par Pruhsijas tautas skolahm un skolotaju seminareem un sahzis domat no tahda seminara dibinaschanas Kurſemê.

Trihsdesmitôs gadôs bijis Kurſemê ap 40 skolu, bet bes kahrtigeem skolotajeem. Par skolotajeem gahjuschi un tikuschi peenemti tahdi, kuri zitur nekur nederejuschi, un kà protams, par skolotajeem wismasak. Loti behdigi stahweja ar schihm skolahm. Mahzitajs Wolters, to sajutis, apnehmahs gahdat wiseem spehkeem par Latweeschu isglihtibu. Winsch sinaja, ka waijaga laika un pirmâ rindâ labu skolotaju. To labi pahrdomadams, Wolters suhtija uſ Pruhsiju kahdu Latweeti Bergmani Kleindekſnes seminarâ. Bergmanns bija apdahwinats zilweks, daudſ lasijis un eewehrojis. Diwi gadus bijis seminarâ, winsch greesahs atpakaļ mahjâs un palika Zihrawâ par skolotaju. No schi laika skola bija Woltera mihlulis, par kuru tas puhlejahs ne-apnizis. Schahdâ kahrtâ bija Bergmanns pirmais Kurſemes skolotajs ar spezialu paidagogisku isglihtibu.

*) Krause'S kgs sawâ fazerejumâ weenumehr raksta Walters, — bet tas ir misejums. Mahzitaja wahrds ir Wolters.

Winsch skolâ strahdaja pehz Pestalotschi metodes, un mahzitajs Wolters, aisgrahbts, preezajahs par skolas panahkumeem. Winsch apnehmahs eet wehl tahlaki: aprunatees ar slawenajeem Wahzu paidagogeem Dinteri, Rideli un ziteem, un pahrwehrst sawu skolu Zihrawâ par skolotaju seminaru. Lai tuwaki eepasihtos ar skolas buhschanahm, Wolters apzeloja Pruhsijâ Kleindekſnes, Karalautschu un Karlenu seminarus. Aplukoja ari daschas tautas skolas; preezajahs par skolotaju laipnu apeeschanos ar semneeku behrneem, par skolotaju sirdibu pee mahzischanas un labajeem panahkumeem tik ihsâ laikâ. (Schee Woltera eespaidi nodrukati Karalautschu awisê 1832. gadâ).

Sem schahdeem eespaideem Wolters atgreesahs mahjâs, ar stingru nodomu, dibinat kaut ko lihdsigu dsimtenê. Winsch apnehmahs meklet pabalstu paschâ Kurſemê. Drihsi winam isdewahs pahrleezinat leetas labâ Kurſemes muischneezibas preekschneeku, baronu Hahnu. Zaur pehdejà gahdibu leeta dabuja labu wirseenu scheijenes augstakâs aprindâs, un panahkums bija nodroschinats. Wolters ne-apnizis strahdaja un agiteja seminara dibinaschanas labâ. Wairak par pusotra tuhkstosch' wehstuku winsch rakstija daschadahm personahm, pee kam pats apzelodams gubernu un raudsidams pahrleezinat mahzitajus un muischneekus, no zik leela swara tahda eestahde preeksch dsimtenes. — Un wina puhlini nebija weltigi.

Kahrtigais landtags 1836. gadâ nolehma, atklaht uſ muischneezibas rehkinuma skolotaju seminaru. Woltera usaizinaja, iswehlet seminara skolotajus. Bija domâs, ka schim noluhkam deretu wihrs, baudijis augstako deewwahrda mahzibu (teologs), kursch spehtu ismahzit mahzitaju palihgus (skolotajus un kesterus) tikumigus, deewabihjigus un spehjigus wisâs waijadsigâs pamata sinaschanâs. Wolters mekleja Kurſemê tahdu wihru, bet to pehz wisruhpigakajeem puhlineem ne-isdewahs atrast. Atlikahs meklet ahrsemê schahdu, schim noluhkam derigu wihru. Nu Wolters greesahs pee Karalautschu seminara direktora, ar luhgumu, tahdu rekomandet. Par tahdu tika eeteikts teologijas kandidats K. Sadowskis.

Pehz sarunahm ar Woltera un Kurſemes muischneezibu Sadowskis atbrauza Kurſemê 1837. gada rudenî. Nometees Zihrawâ pee Woltera, winsch eepasinahs ruhpigi ar sawu jauno dsimteni, mahzijahs Latweeschu walodu un pehtija scheijenes buhschanas. Eepasinees ahtrumâ ar wisu waijadsigako, sarunajahs ar mahzitaju Woltera un sahka kopigi puhletees pee Woltera jau sen lolotà noluhka ispildischanas. Wini sastahdija statutus un programu, apswehra wisas waijadsibas un gadijumus u. t. t. Muischneeziba atmehroja semes gabalu Irlawâ, semneeki dewa darba spehkus un upureja sawus 3409 rubkus asignazijâs, kurus bija dabujuschi no Krona par podwadu doschanu 1812. gada kara laikâ. Barons Korffs usnehmahs buhwes darbu pahrraudsibu. 1838. gada pawasarâ eesahkahs rosigais darbs: namdari, muhrneeki, galdneeki, strahdneeki eeradahs lihdsschinejâ tukschâ weetâ. Zirwju zirteeni atskaneja, koki gahsahs, jo tè bija tolaik' beess meschs, un 1840. gadâ wiss bija gataws, pehz ta laika waijadsibahm uſ labako eerihkots: krahsotas grihdas u. t. t. Wisi darbi maksaja 12 tuhkst. 396 rubkus.

Laiks nu bija atklaht jauno mahzibas eestahdi, uſ kuras muischneeziba un garidsneeziba lika tik leelas zeribas, un peenemt audsekunus. Mahzibas eestahdi atklahja 1840. gada seemâ, un 1841. gada 21. Janwarî to eeswehtija muischneezibas un garidsneezibas aisstahwju un ne daudſ semneeku klahtbuhtnê. Inspektora runa Latweeschu walodâ darija uſ pehdejeem loti labu eespaidu. Mahzekku skaits sneedsahs eeswehtischanas laikâ pee peezdesmit.

Pirmee palihgi Sadowskim audsinaschanas leetâ bija Resewskis un Brunows. — Leelako strahdneeku un seminara tehwu, mahzitaju Woltera, aismirsa ee-aizinat uſ skolas eeswehtischanu. Winsch nu gan nebuhtu warejis paklausit eeluhgumam, tà ka, jau 1838. gadâ aisnemts no treekas, bija saistits mahjâs. Tomehr tas Wolteri nemaſ nekaweja sarakstitees ar Sadowski wehl daschus gadus, kamehr wezums spehkus nebija galigi nomahzis. Winsch nomira 1858. gadâ, leelâ wezumâ, noswehtijis 1849. gadâ sawu peezdesmit gadu amata jubileju. Schajâ gadijumâ seminara audsekni apsweiza jubilaru ar adresi, uſ ko winsch atbildeja schahdi: „Pateizos Jums, mani jaunee draugi, par mihku sweizinajumu! Ar kahdu leelu preeku es gan Juhs wisus apsweiktu pee sewis, un eepasihtos ar katru no Jums, ja Irlawa nebuhtu tik tahlu no Zihrawas. Lai gan es tikai nedaudſus no Jums pasihstu, tad tomehr man ir leela interese pee Juhsu klahschanahs un Juhsu wisu nahkotnes, un es esmu laimigs, ka Jums ir eespehja, sem sawu skolotaju wadibas eeguht sinaschanas un sagatawoschanu, lai pehz tam waretu sawâ laikâ stahtees par skolotajeem jaunajai pa-audsei — saweem brahkeem. Lai Deews swehti Juhs un Juhsu skolotajus."

Schi raksta fazeretajs peemin, ka winsch ar nodomu apstahjees tik ilgi pee mahzitaja Woltera talab, ka Latweeschu isglihtibas wehsturê wina persona no leelakà swara, un wina eespaids dewis sewischku wirseenu isglihtibai. Wina priwatam ussahkumam japateizotees Latweescheem par sawu isglihtibu.

(Turpmak beigums.)

Paspahrnê.

Pahrtraukums.

Konnis un Pusais ir no saweem wezakeem, Eskimoseeschu lautineem, kuri aiſ ledus kalneem semajâ sneega buhdinâ dsihwo, suhtiti tajà weetà, kur pawasaras saule atkausejusi masà juhras lihtscha stipri aissaluscho segu. Wineem buhs siwis samakschkeret uſ wakarinahm, un teem newaijadsetu buht ihsteem Eskimoseeschu behrneem, ja wini ihsâ laikâ ne-isdaritu sawu darbu un neuokertu pahris labu siwju. Bet ko tee nebija ne jaudat jaudajuschi, un ko mahjâs ari wezaki nebija ne domat domajuschi, tas ir tas, ka ledus lahtschi ir loti kahri uſ siwim un pawasarâ labpraht blakus walejahm weetahm uhdenî nogulstahs aiſ kahda ledus gabala, lai juhras eedsihwotajus, kuri parahdahs wirs uhdena, ar weiklu lehzeenu nokertu. Tè, kà leekahs, atkal labs tehwinsch peekodees makschkerei; puikas peewelk schnori, — peepeschi rahweens un — schnore stahw zeeti; pirms tee wehl dabujuschi apdomatees, uhdens burbuło un — ledus lahtscha spizà galwa parahdahs wirs ta; iſ wina asinainahs rihkles karajahs schnore ahrâ. Winsch aprijis siwi un lihds ar to ari makschkeri. Makschkere eekehrusees tam rihklê, un winsch ruhz aiſ dusmahm, ka atskan tahku, jo tahku. Behrni pirmajà azumirkli aiſ bailehm tihri kà sastinguschi. Beidsot, kad swehrs jau sawas warenahs preekschkepas leek uſ ledu, wini laisch lekas walâ un behg uſ buhdu; pehz maſ azumirkleem jau lahzis drahsch teem pakaļ. Laime tikai, ka schnore, kura welkahs pakaļ, makschkeri winam dsiłaki eerauj rihklê; pehz tam, kad wairak reisu welti mehginajis, makschkeri, galwu stipri purinadams, aissweest projam, waj ar kepahm iswilkt ahrâ, winsch pahrkosch schnori ar sobeem un nu leko leeleem lehzeeneem puikahm pakaļ. Tè — blahweens no otras puses, — daschi zilweki eeraugami, — schahweens norihb — un swehrs greeschahs pret jaunajeem usbruzejeem. Tehws un klaht-esoschi ronu siteji bija dsirdejuschi lahtscha ruhkschanu un tuhlit nopratuschi, ka tur draud breesmas. Schahweens azî nogahsa swehru gar semi. Konnis un Pusais bija isglahbti. Bet siwis uſ wakarinahm, tahs tee gan nepahrnesa, — lahzis tos bija pahrtrauzis winu makschkereschanas darbâ. Tomehr schis ari nepalika bes sawas algas; tagad tas guł garschkaukus issteepees un wairs netrauzehs puikas, kad tee ees siwis samakschkeret uſ wakarinahm.

Suna ostischanas spehja.

Suneem, kureem smalks deguns, ir, kà sinams, apbrihnojama spehja, pa zilweka pehdahm, kuru tee pasihst un eemihlejuschi, eet pakaļ, un to eewehrojot, kà wini pee tam rihkojahs, naw ko schaubitees, ka tos schajà sinà wada winu ostischanas spehja. Bet ko sunis osch, — kas winam apsihmè pehdas? Waj winsch osch, ka sinamà weetà wiss zilweks gahjis garam, jeb waj winsch osch tikai kahjas, proti apawus? Ir sinams, ka sunis pee itin rahma laika zilweku spehj sa-ost iſ 200 soku attahluma. Bet masak sinams waretu buht, ka sunis eet pakaļ apawu un ne wis zilweka smakai. Sunis pasihst pehdas, kuras wina kunga sahbaki atstahj atpakaļ. Ja kungs reis eet ar sekehm waj basahm kahjahm, tad paleek tahdas pehdas atpakaļ, kuras sunim naw parastas, turet par sawa kunga pehdahm; winas warbuht gan leekahs tam pasihstamas, un reisahm winsch ari eet tahm pakaļ, bet ne-ustizigi, schaubigi; jo winsch neatrod to, kas tam parasti apsihmè sawa kunga pehdas. Bet ja kungs papreekschu eet ar sahbakeem un wehlak tos nowelk, tad sunis ir gudrs deewsgan, sinat, ka tahs ir tadschu tahs paschas wina kunga pehdas, kas scheit turpinajahs, un zaur to winsch ari teek maldinats, kad kahds sweschineeks eet pa wina kunga pehdahm tahłak, waj walkà wina kunga sahbakus. Ar jauneem sahbakeem winam papreekschu ja-eepasihstahs. Pee zilwekeem, kuri arweenu eet basahm kahjahm, winam, sinams, ir weeglaki saost pehdas. Bes schaubischanahs wina deguns sahbakus pilnigi pasihst tikai tad, kad tee top walkati, proti ir kahjâs, zaur ko ahdas smaka dabon wehl sewischku garschu. Schi smaka tad ne-iseet sunim iſ deguna, ja ari wairak zitu pehdu sajukuschas ar wina kunga pehdahm. Winu tas netrauzè, kad kartufeku lauka 40 zilweku strahdajuschi un sawas pehdas tajà atstahjuschi tuhkstoschkahrtigi samihditas, — sawa kunga pehdas winsch starp tahm atrod tadschu.

Dsihws apraksts.

Kihneeschu wezin wezà eerascha, zilwekus, ar labu waj kaunu, dsihwus aprakt, wehl ne buht naw isbeigusees. Schis breesmigais liktenis, dsihwam tapt apraktam, sagrahbj wiswairak tahdas personas, kas dsimtai waj draudsei grasahs tapt par slogu, un proti tiklab tiklibas, kà ari meesas wahjibu sinà, kà kahrschu spehletaji, sagki, nelabojami opijuma smehketaji un spitaligi. Par dascheem schahdeem atgadijumeem nostahsta Frantschu misionars Kahrlis Pitto'S. Tschonglokas aprinkî misionaram Pitto'am dsihwoja kaiminôs kahda dsimta, kuras galwa jeb apgahdneeks bija leels opijuma smehketajs. Lai sawu dahrgo kahribu waretu apmeerinat, winsch papreekschu pahrdewa sawas mahjas, laukus un plawas, tad sawu seewu un beidsot sawus dehlus. Pirms sawu pehdejo dehlu bija pahrdewis, weens no wina radeem, kursch bija tapis par kristitu zilweku, atnahza pee misionara Pitto'a, schim luhgt, lai nelaimigo isdseedinatu. Bet wisi puhlini bija un palika weltigi. Lai waretu dabut opijumu, schis nelaimigais zilweks pahrdewa sawu pehdejo dehlu, un kad winam pascham wairs neka nebija, ko pahrdot, tad apsaga sawus radus, un pat nolaupija dakstinus, ar ko wina sentschu deewekku-nams bija apjumts. To nu wina peederigee wairs newareja pazeest, un tamdehl nospreeda, no ta atswabinatees. Stipri, jauni wihri aisgahja pee wina un tam sazija, ka wina dsimta nolehmusi, to dsihwu aprakt. Bes ka buhtu pretojees, nelaimigais gahja wineem lihdsa uſ kaiminu eeleju, kur bedre jau bija israkta. Tur nonahzis, winsch luhdsa, lai tam parahdot tikai to weenigo schehlastibu, proti wina gihmi lai apsedsot ar sahli, un kahwahs tad meerigi aprakstees. *a.*

Drostalas.

1. Zilweks laimê juhtigaks, bet neredsigaks.
2. Wisjaukakais jaunibas seeds ir beswainiba.
3. Kas sewi paschu uswar, ir leelakais waronis. Putninu Krists.
4. Ne-aisleedsees palihdset otram nastu pazelt uſ muguras; jo tu newari sinat, waj kahd'reis tew ta nebuhs janess. Zelmaleetis.

Salna.

Salna paschà seedon' laikâ
Pukehm seedus nihzina;
Tad tahs nowihst it kà twaikâ,
Nosuhd no mums ahtrumâ.

Tàpat dascham liktens posta
Laimi, preekus jaunibâ,
Ka ta sirdî, sahpehm kostâ,
Mahjo tikai skumjiba.

Salkalnu Atis.

Sahtibas beedribas.

(Eesuhtits.)

Rahdahs, ka nu ir eesahzees jauns laikmets ar jaunahm beedribahm. Sahk zeltees beedribas un beedribas, kuras sauzahs par „sahtibas beedribahm". Lai Deews dotu, ka schihs beedribas sawu mehrki nospraustu tahdu, kahds winahm wahrds! Lai nebuhtu wehlak jamaina — „sahtibas" wahrds pret „sahtana" wahrdu, beedribas launu darbu dehl, tad waru dot padomu, „sahtibas beedribas" dibinat uf ihsteem deewabihjaschanas pamateem, un ne wis tà, kà daschas „ewangelijuma beedribas" un kahdas „sahtibas beedribas" apaksch tahda wahrda isrihko danzoschanas jeb deijas.

Daschas no muhsu Latweeschu sahtibas beedribahm ir nehmuschahs loti eewehrojamus un nosihmigus tituklus jeb nosaukumus, kà par peemehru „Labais prahts", „Leesma", „Dsirkstele", „Auseklis", „Swaigsne" un „Saule". — Lai Deews ari dotu, ka winu darbi buhtu tahdi, kahdi ir winu wahrdi, un lai naw pehdigi ziteem par peedausischanos un par — dedecoris, bet lai ir ziteem par mahzibu, labu preekschsihmi un par gaischumu, lux-lūcis.

„Sahtibas beedribahm" ir leels darba lauks pee lihdsschinigahm beedribahm un winu bufetehm. Ne wis deijas, nedf teaterus, bet deewaluhgschanas-, dseesmu-, preekschnesumu-, jautajeenu isskaidrojumu- un zitas deewabihjaschanas stundas waijaga eegrosit „sahtibas beedribâs" par laika kawekli.

„Sahtiba un luhgschana —
Ir gara auglis!"

G. A. M — — — e.

No ahrsemehm.

Wahzija. Schinîs deenâs Wahzu keisaram slawenais profesors Bergmanns usgreesis kreisajâ waigâ pampumu, kas ar wina ausu slimibu stahwot sakarâ. Jau daschus gadus atpakal dsirdeja runajam, ka keisaram esot sawada ausu slimiba, kas to brihscham mozot ar breesmigahm sahpehm. Awisês schai jaufmai tika runats preti, bet nu tak israhdahs, ka ta naw bijusi wisai nedibinata. Daktera greeschana tagad esot labi isdewusees. — Pehdejâs nedelâs Berlinê plosahs sawads karsch, proti tà sauktais alus karsch. Kahds alus bruhsis bija atlaidis daschus nepaklausigus waj kuhtrus strahdneekus un winu weetâ zitus peenehmis. Sozialdemokratu wadoni nu scho masswarigo notikumu, kurâ minetam alus bruhsim pilniga teesiba, isleetà preeksch leelîska trokschna zelschanas. Wini pagehrejuschi, lai ziti bruhschi atlaistos newihschneekus usnemot, un kad tee to nedarija, tad minetee wadoni usaizinaja wisus Berlines strahdneekus, netik ween Berlinê bruhweto alu nedsert, bet ari wisas weesnizas un schenkus, kur tura Berlinê bruhweto alu, ne-apmeklet, lihdf kamehr bruhschu un dsertawu ihpaschneeki nebuhs padewuschees. Kad schee nu tahdam pahrspihletam pagehrejumam nepaklausa, lai gan dascham no strahdneeku atrauschanahs zelahs eewehrojama skahde, tad sozialdemokrati ar wisadeem meleem un musinajumeem usbudinâ strahdneeku prahtus.

Austro-Ungarija. Ne sen sinojahm, ka Ungaru walsts sa-eimâ apakschnams peenehmis ministeru presidenta preekschlikumu, pehz kura uf preekschu buhschot brihw bes basnizas laulaschanas prezetees. Bet augschnams schim preekschlikumam naw peekritis. Brihwprahtigajo un Schihdu partija, par to nu leelu troksni sazeldama, leelijahs, ka likuma pretineeki, t. i. augschnams, tikschot peespeesti, no sawa spreeduma atkahptees, jo keisars tà gribot. Bet nu leeta pawisam zitadi nogrosijusees. Proti ministeru presidentam Wekerle'am, kas mineto preekschlikumu Schihdu partijai par patikschanu eesneedsis, ir ja-atkahpjahs no amata. — Prahwa pret Rumaneem, kas keisaram eesneeguschi luhgumrakstu, kurâ wini suhdsahs par Madschiaru jeb Ungaru warmahzibahm, kas winu tautibu un teesibas ar waru un pretlikumigi apspeeschot, tagad beigusees, un wisi apsuhdsetee tikuschi noteesati uf 1 lihdf 5 gadeem zeetumâ. Weens no apsuhdseteem, Dr. Ratiu, turejis warenu runu, kurâ winsch ar ne-apgahschameem un nenoleedsameem peerahdijumeem isskaidro teesas pretlikumigo un warmahzigo istureschanos. Teesas kungeem aiss kauna bija jaunlaisch azis un ne puswahrdina tee newareja atbildet uf tik gaischeem pahrmetumeem. Tomehr wini nekaunejahs, newainigos apsuhdsetos tik bahrgi noteesat.

Anglija. Ahrleetu ministeris parlamentâ darijis sinamu, ka Kongo walsts (Afrikâ) Anglijai uf kahdu laiku isnomajusi winai peederigo semi. Zaur to waren leels semes gabals paschâ Afrikas widû nahzis apaksch Anglijas waras, un naw wis tizams, ka schi to atkal reis atdos atpakal; jo Anglija lihdf schim wehl neko naw if saweem nageem laidusi ahrâ, ko reis bija sakampusi un sagrahbusi. Kongo walsts kahdus 15 gadus atpakal no Belgijas kehnina tikusi dibinata, un zitas Eiropas leelwalstis to apstiprinajuschas, ar to noteikumu, ka dibinatajeem nebuhschot brihw, jebkad scho semi zitai walstij pahrdot. Bet jaundibinatâ kolonija, kas gandrihf tik leela, kà wisa Eiropa, Belgijas kehninam maksaja tik daudf naudas, ka wairs nespehja tik leelus isdewumus segt, un kad nu winam nebija brihw, scho semi zitam pahrdot, tad winsch to isnomajis. Bet ar to Franzija un ari Wahzija, kuram tur blakam ari ir kolonijas, ne buht naw weenis prahtis, un tambehl issazijuschas sawu pretestibu pret nomas kontraktu, kas pateesibâ ne-esot nekas zits, kà pahrdoschana.

Franzija. Atkahpuschos ministeru weetâ, Dipi's apnehmees jaunu ministeriju sastahdit, kuras lozekli wisi peeder pee radikalu jeb wiswairak brihwprahtigajo partijas. Zik ilgi ar tahdeem wihreem buhs eespehjams waldit, to laikam gan jau pehz kahdeem mehnescheem warehs noskahrst.

Bulgarija. Pawisam nezereta wehsts schim brihscham usbudina austruma eedsihwotaju prahtus. Proti Bulgarijas ministeru presidents Stambulows atkahpees waj tizis atzelts no amata. Kà wisai sinams, Bulgarija pehdejâ Turku karâ 1877. gadâ no Kreewijas tika atnemta Turkeem un par ihpaschu, masu walsti pataisita. Bet drihf Bulgari pret Kreewiju israhdija nepateizibu un skarbu pretestibu. Schihs pretestibas ihstenais wadonis un dsenoklis bija Stambulows, kas, pehz pirmâ Bulgarijas firsta Aleksandera von Battenberga atkahpschanahs no trona, eezehla Koburgas prinzi Ferdinandu par waldineeku. Bet satiksme Ferdinanda un Stambulowa starpâ tapa ar laiku pawisam nelahga, lihdf tee tagad tahdâ mehrâ sakildojuschees, ka Stambulows atkahpees no sawa amata. Bet Stambulowam, kas lihdf schim bijis ihstenais Bulgarijas waldineeks, ari ir sawi peekriteji, kas winu aisstahw un prinzim ar waru pretojahs, gribedami to peespeest, lai tas Stambulowu patura. Tà tad schihs leetas labad pehdejâs deenâs Bulgarijâ asinainas sadurschanahs notikuschas, kuras warbuht buhs leelu un wahrigu juku eesahkums. — Anglijai, Turzijai un Austrijai Stambulowa atkahpschanahs ne buht naw pa prahtam; jo teem loti patika, ka Bulgarijâ Kreewijas pretineekeem lihdf schim bijis pahrswars.

No eekschsemehm.

No Pehterburgas. Kreewu sahtibas beedribas luhguschas Augsto Waldibu, lai paseminatu muitu uf tehju. Sahtibas beedribas domà, ka jo lehtaka buhschot tehja, jo drihsak wareschot atradinat laudis no stipreem dsehreeneem. — Pehterburgâ dibinajusees pehrnajâ gadâ beedriba, kas grib eerihkot Kreewijâ darba namus, kur tahdi, kam naw darba, waretu dabut darbu. Finantschu un eekschleetu ministerijas apnehmuschahs, scho beedribu pehz eespehjas pabalstit. Beedriba grib eerihkot tahdus darba namus Kijewâ, Charkowâ, Warschawâ un wehl zitâs pilsehtâs. — Walsts-renteja nodomajusi eetasit Pehterburgas gubernâ, Pawlowas sahdschâ, schujamo maschinu fabriku. Fabrikas eerihkojums, bes ehkahm, ismaksaschot lihdf 250 tuhkst. rubku. Ahrsemju meisteri un tekniki buhschot fabrikas wadoni, bet strahdneeki weetejee mahjruhpneeki. Waijadsigahs koku dakas preeksch schujamahm maschinehm isgatawos Wjatkas mahjruhpneeki, tamdehl ka Pawlowas sahdschâ naw nekahdu teizamu galdneeku meisteru. — Schogad buhs 30 gadu, kamehr Kreewijâ eewesti no nelaika Keisara Aleksandera II. jaunee teesu likumi. Israhdijees, ka schee likumi weetu weetahm plaschaki pahrgrosami. Muhsu Kungs un Keisars pawehlejis, uf teesleetu ministera preekschlikumu, eezelt ihpaschu komisiju, kurâ teesleetu ministeris par preekschsehdetaju, lai isstrahdatu preeksch tam waijadsigos preekschdarbus. — Pehterburgâ aisgahjusi kahda kundse pee sobu ahrsta Arkadjewa, lai israutu sobu saknes, kas tai gauschi sahpejuschas. Sobu ahrsts, redsedams, ka kundse tahda panihkusi, domajis, ka zitadi newareschot sobu saknes iswilkt, kamehr tai nebuhs eedotas meega sahles. Bet kad nu sobu ahrsteem naw brihw meega sahles eedot, tad winsch ataizinajis dakteri Ebermani. Kundse eemidsinata ar kloroformu un sobu saknes israutas. Bet slimâ kundse aismigusees pawisam. Gan tuhlit wisadi nopuhlejuschees, to atdsihwinat, bet tas naw isdewees.

No Maskawas. Peebrauz ap pulksten astoneem wakarâ pee kahdas weesnizas durwim smalki apgehrbees kungs, leek sulainim eenest sawu tschemodanu weesnizâ un leelo kasti tuhlit aissuhtit uf tirgotaja Kandirina pahrdotawu. Bet sulainis, laikam pahrpratis smalkâ kunga pawehli, aissuhta kasti un ari tschemodanu uf Kandirina magasinu. Komijeem leelu leelais brihnums par tahdu ehrmotu kasti. Jau grib patlaban bodes durwis aisslehgt un eet projam, — bet nè, ja-attaisa kaste wakâ, — tad tak redsehs, kahdas prezes tur eekschâ. Un tawu ehrmu! Kasti usplehschot, atrod dsihwu zilweku, leelu, stipru wihru. To ismeklejot, atrod pee wina 27 daschadas atslehgas un muhkiserus. Blehdi tuhlit sanehmuschi zeeti un noweduschi uf polizeju. Tur tas teizis, ka esot maspilsonis Fedotows no Kaschiras. Ihsu laiku winsch bija gulejis kastê, bet nu gan ilgaku laiku dabuhs notupet krahtinâ.

Odesas augstskolai nelaika grahfs Stroganows norakstijis sawu grahmatu krahjumu: 8 lihdf 9 tuhkst. grahmatu, 17 tuhkst. sehjumôs. Uniwersitetes bibliotekai esot 65 tuhkst. grahmatu, 131 tuhkst. sehjumôs.

Kalitwâ, Woroneschas gubernâ, kahdu semneeku gribejuschas schurkas apehst. Semneeks bija rudeni salizis schkuhneli ne-iskultu labibu. Gribedams to iskult, winsch uskahpis uf schkuhneka jumtu. Jumtu nonemot, tas eekritis ne-iskultajâ labibâ, teescham zauri lihdf pascham dibinam. Schurku bari tur eemahjojuschi un wisu labibu apehduschi, tà ka naw palizis nei grauda. Badâ nonihkuschahs schurkas nu uskrituschas semneekam. Nabadsinsch gan turejees preti, zik waredams, bet wiss welti, pret tahdu milsu pulku karot. Tahs koduschas, kur tik peetapuschas klaht. Weenu schurku aissweesch projam, daudf zitu tai weetâ, tà ka winsch no schurkahm sakosts it asinains. Par laimi, gahjuschi tai paschâ brihdî gar schkuhni zitis emneeki. Tee, isdsirdejuschi schkuhneli kungstam un waidam, steidsahs klaht un waizâ: „Kas tur par nelaimi?" — Semneeks atbild: „Glahbjeet, glahbjeet! Mani schurkas grib apehst." — Tee mudigi isgahsch schkuhnelim seenas, un tà tad to isglahba no schurku asajeem sobeem un — nahwes. Schurku kodumi gan sadsijuschi, bet nabaga semneezinsch no leelahm bailehm prahtâ sajuzis.

Jekaterinoslawas un Kersonas gubernâs Keisars Nikolajs eetaisija Schihdu kolonijas. Schihdi, kas tur gribeja nomestees uf dsihwi, dabuja no Augstahs Waldibas deewsgan leelu pabalstu. Tee tur wareja semi eepirkt, tàpat kà Kreewu semneeki, un tahdâ wihsê tapt par semes ihpaschneekeem. Domenu ministeris Ostrowskis, schihs kolonijas pahrluhkodams, atradis, ka schihs kolonijas loti palaistas, — lauki ne-apkopti, ehkas wezas un gandrihf sagruwuschas. Wiss tas leezinajis, ka Schihdeem netihk ar semkopibu darbotees. Tamdehl Augstâ Waldiba nolehmusi, Schihdu kolonisteem atnemt teesibu, semi par sawu ihpaschumu pirkt. Wini warehs semi tikai uf nomu dabut, un Augstais Kronis paliks jo projam par semes ihpaschneeku.

No Kijewas. Septinus gadus wezam knaukim, papirosu smehkejot, aisdedsees, pascham nesinot, krekls. Sehns tad tikai to pamanijis, kad kruhtis sahkuschas degt. Nu blahwis un skrehjis, ko tik kahjas ness. Sinams, ka no tam wehl wairak uguns no wehja uspuhsta. Puika tà sadedsinajees, ka otrâ deenâ nomiris.

Nowgorodâ aprinka ahrsts ismeklejis semneeka sehnu Maksimu Iwanowu. Lai gan sehns tikai pusdewita gada wezs, winsch swer 3 pudus un pusseptitas mahrzinas. Sehns ir no auguma 4 pehdas un puszetortas zellas garsch, pee tam ari deewsgan stiprs, tà ka winsch ar katru roku pazel it weegli no semes 2 pudu smagu swaru.

No Mogilewas gubernas. Sagku banda usbrukusi nakts laikâ kahdai muischelei, nodomadama, to islaupit. Sagki laikam sinajuschi, ka muischinas ihpaschneezei Dobrowolskai ir wairak nekà 30 tuhkst. rubku skaidrâ naudâ, kà ari daudf selta un sudraba leetu un daschadi rotas dahrgumi preeksch sawas meitas rihka puhra, kas bija bruhte. Dobrowolskas gulamais kambaris bija zetortâ istabâ no ee-eijas, un lai tur waretu no preekschnama peetikt, tad waijadseja wismaf trihs durwis uslaust, — bet ja no kehka puses gribeja peetikt, tad tur bija leels skapis preekschâ. Sagki no dahrsa puses lausa ar dselsu stangahm pagraba seenas, lai gan tahs bija no akmeneem muhretas. No turenes tee eetapa kuknâ un eesahka laust durwis. Paschâ muischelê bija toreis tikai pati Dobrowolska, kehkscha un trihs sunischi. Muischneezes dehls bija aisbrauzis uf pilsehtu, darischanâs. Atmodusees no sunu reeschanas un durwju lauschanas, eesahkumâ ta trihzeja, it kà no drudscha kratita, mehtajahs gultâ no weenas puses uf otru, nemaf nesinadama, ko darit. Wehl kahdas pahri minutes, tad durwis buhs uslaustas, kur tad winu nostitihs un muischu islaupihs. Peepeschi tai eeschahwahs labs padoms prahtâ. Ta sauza pilnâ kaklâ: „Wikenti, Andrej, August, Sigismund, waj nemaf nedsirdeet, ko tagad rasbaineeki dara? Nemeet tak rewolwerus, duntschus un zirwjus!" — Rasbaineeki, to dsirdedami, laida tuhlit kekas wakâ; jo tee domaja, ka pateesi tahdi wihri nahks un winus waj nu noschaus, waj nokaus. Tahdâ wihsê wina isglahba sawu dsihwibu un mantu. — —

No Galitschas, Kostromas gubernâ. Scho rindinu rakstitajam kahds labs pasihstams if turenes raksta: Skaitot jau kahdus 30 gadus atpakal, daschas gimenes no Widsemes un wehlak ari no Kursemes apmetuschahs scheit uf dsihwi, gan nopirkdamas par dsimtu semi (muischas), samesdamahs pa wairakahm kopâ, gan tahs nomadamas, kà ari nemdamas uf wairakgadigu pehz-ismaksu. Daschi no atnahzejeem ari eestahjuschees par muischu pahrwaldneekeem, meldereem, krodsineekeem u. t. t., un atkal ziti ir nodewuschees amatneezibai. Zik sinams, tad pehdejâ laikâ Galitschas aprinki ween Latweeschu buhs ap 300. Wisi wini, gandrihf bes isnehmuma, dsihwo loti labôs mantas apstahklos; jo Latweeschi, kà semkopji, jau no laika gala ir pee Kreeweem labâ slawâ. Skatotees uf isglihtibu, jaunlaiku zenteeneem sabeedrigas sadsihwes sinâ, mums behdigi janolaisch azis; jo schihs swarigahs leetas labâ wehl neteek gluschi nekas darits. Reis gan muhseji esot nospreeduschi, dibinat paschi preeksch sewis pastahwigu skolu, bet eekustinatais jautajums atkal eesnaudis. — Newar wis teikt, ka schee ilgee gadi buhtu winus gluschi atsweschinajuschi sawai dsimtenei, — ihpaschi laba leeziba nahkahs par to wezajahm mahmulinahm un weztehweem. Ar teem sateekotees, deewsgan gaischi dabonam redset, ka wini nemaf naw aismirsuschi winu laiku „leelahs rijas", sentschu paraschas un eeradumus. — Ikkatru gadu weenreis uf Galitschu atbrauz no Jaroslawas luteru mahzitajs, Keinsfeldta kgs, nokopt un isdarit pee scheijenes Latweeschu draudses garigos darbus. Nupat pagahjuschâ gadâ pee wina sapulzejahs kahdi 70 draudses lozekli. Lai gan winsch Latweeschu walodu nepawisam nesaprot, bet tikai gruhti no grahmatas nolasa, tad tomehr schahdas deenas ir mums retas un loti dahrgas, sawas augstahs nosihmes dehl. Pagahjuschâ gadâ kristija ari 2 behrnus un eesswehtija 4 jaunekkus. Aprunajotees, dabuju sinat, ka pa wiseem Latweescheem scheit lasot kahdus nedaudsus eksemplarus Latweeschu laikrakstu; biblioteku wineem naw, kur tee waretu sawus wakas un atpuhtas brihschus leetderigi pawadit zaur kreetnu un pamahzoschu grahmatu lasischanu. Bet domajams, ka ar laiku mehs ari to panahksim; jo kà wezin wezais sakams wahrds skan jeb pehz pilnas pateesibas apleezina, tad — „labs nahk tikai ar gaidischanu". —tlm.

Warschawas apgabalâ daudf semkopju, redsedami, ka, lehto labibas zenu dehl, gruhti istikt, rauga ari zitadâ sinâ sawus cenahkumus pawairot. Wislas gubernâs daudf muischneeku eetaisijuschi siwju dihkus, no kureem paschcem gahrdas maltites, un bes tam wehl labu teesu siwju ziteem war pahrdot.

Wilnas apgabalâ nodegusi grahfa Benedikta Tischkewitscha muischâ, Wjalâ, gresnâ pils, kur bijis leels krahjums wezlaiku leetu un mahkslas darbu. Pili bijusi eerihkota fotografiska laboratorija, lihdf 40 tuhkst. rubku wehrtibâ, kahda gan nekur zitur pasaulê nebuhs. Nei pati pils, nei winas manta, naw bijuschas apdroschinatas. Saudejums esot lihdf 1 milj. rubku leels.

No Igaunijas. Jegelechtas pagastâ iszehlees kahdâs mahjâs uguns-grehks nakts widû. Laudis tad tik atmoduschees, kad dsihwojamâ ehka stahwejusi weenâs leesmâs. Wisi zilweki gan laimigi isglahbuschees, — tikai weena kalpone, pati beidsamâ ahrâ nahkot, stipri sadedsinajusees. Saimneeka dehls, gribedams isglahbt sawu naudas krahjumu, skrehjis istabâ atpakal, un tam pakal — wina mahte. No duhmeem un leesmahm apnemti, tee sadegusschi ar wisu sawu mantu. Ari apdegusschâ kalpone nomirusi Rehwales slimnizâ. — —

Widseme.

Rihgas eelas garums esot 286 werstes. No tahm ne-esot wehl brugetas 120 werstes.

Leelwahrdes senakais mahzitajs, Kahrlis Gotfrieds Croons, nomiris Rembatâ, sawâ 88. dsihwibas gadâ. 43 gadus winsch bijis par schihs draudses mahzitaju; beidsamos 16 gadus tas nodsihwojis pee saweem peederigeem. Nelaikis peedereja pee Latweeschu bihbeles apgahdaschanas komitejas, sarakstija sprediku grahmatu: „Zelsch uf debesim", un pahrtulkoja 68 fabulas (pasakas), Weentulis Londonê, Mahte un wedekla, Berlichinga Gezs ar dselsu roku un wehl daudf zitu grahmatu ar garigu saturu. — —

No Pedeles pagasta. Minetâ pagasta Z. mahjâs dsihwo 2 saimneeki, Pupa un Penzis. Pirmajam kahdâ deenâ arkls nosudis no tihruma. Otrâ deenâ saimneeks aisbrauzis uf Walku, pirkt jaunu arkli. Tè tas satizis kaiminu saimneeku, un tam isstahstijis, kamdehl atbrauzis Walkâ. Kaiminu saimneeks teizis: taws arkls warbuht ir manâ mahjâ; jo mans puisis ir kahdu sweschu arklu atnesis. — Un pateesi! Kaimina puisis, kursch prahtâ nepilnigs, deenas laikâ aisgahjis uf Z. mahju tihrumu un nosadsis arklu. Pehz kahdahm deenahm atkal otram saimneekam 2 arkli nosuduschi no tihruma. Tomehr schos nebijis wairs minetais puisis sadsis, bet kahds zits, nesnams saglis, kursch wehl naw atrasts. Tà tad abus minetos saimneekus arklu sagki apzeemojuschi. Wai kahdi sagki schajos laikos! Ne arkls naw drosches sawôs walgôs. — Zik ahtri dascham zilwekam nahwe usbruhk, to redsam ari no schi gadijuma: Aiswinu nedel' kahda seewina wakarâ pa-ehdusi un neko par sahpehm nesuhdsedamahs, aisgahjusi gulet. Naktî behrns sahzis raudat; wihrs sauzis lai behrnu apklusina, bet seewa naw modusees. Nu wihrs sahzis to modinat, lai zelahs un nem behrnu, bet seewa naw zehlusees. Wihrs nu to zehlis sehdus augschâ, bet seewa wehl naw modusees. Labi apskatijies, winsch atradis seewu nomirušu. Wihrs otru reis tapis par atraitni. Gaischais.

No Ehrgemes. Ir jau wairak nekà diwi gadi pagahjuschi, kamehr muhsu basnizas swanis pahrplihsis, un tambehl tam wairs naw nekahdas skanas. Tagad lasa dahwanas preeksch jauna swana, kuru domajot pirkt tehrauda, un kas maksaschot 700 rubku. — Pee mums 17. Maijâ bija sirgu tirdischana. Muhsu draudse bija eedalita diwôs kantonôs. Pirmâ kantonâ bijis 616 sirgu, otrâ — 620. — Schi pawasara bija gan agri silta, bet sausa. Sausums kaweja rudsus augschanâ. Daschi jau issazijahs zeribas, ka schi wasara buhschot augliga un bagata; bet waj tà ari buhs, tas stahw Deewa sinâ un preeksch mums ir noslehpums. Aiz Maija mehnesi sahkot, usnahza stipras nakts-salnas, kuras dascheem augeem kaiteja. Ap Maija mehnesscha widu usnahza gan peeteekoschs leetus, bet pa tam gaiss tapa wehtrains un aukstS, kursch rudzus pa dakai aplausa un tos kaweja plaukschanâ. Sarahdahs, rudsi schogad buhs ari ihsi augumâ. Daschi semkopji scho pawasar' sahka jau agraki sehet, nekà zitôs gadôs, bet daschi atkal tàpat pa wecam. Kuri buhs bijuschi gudraki, uf to rudens atbildehs; jo pirms newaram sinat, kahds gads buhs kamehr ne-esam pkahwuschi. s. i.

No Gaujenes, Walkas aprinki. (Eesuhtits.) Swehtdeen, 8. Maijâ, muhsu jauno, deewsgan ehrtu Deewa namu peepildija kreetns apmekletaju skaits ar slawas un pateizibas upureem lihdsa nostaigadam sawam peederigam eesswehtijamo jaunawu pulzinam pee wisu muhsu luhgschanu Dsirdetaja. Zeen. mahzitajs H. Adolphi kgs teiza ihsu, bet jo spehzigu sprediki, kas kà augliga sehkla krita usmanigo klausitaju sirdis. Loti teizama ari bija eesswehtijamo pulzina, no skolotaja K. J. kga ruhpigi ismahzita un waditâ, trihsbalsigâ dseedaschana, minetai eesswehtischanas deenai „par peeminu". Ari Wisuwarenais schos sawus peeluhdsejus schajâ ne-aismirstamâ deenâ nebija peemirsis, bet eepreezinaja zaur dabas jaukumeem, mahksligeem sakumu un seedu isrotajumeem, kà ari wairak mehligahm lakstigalahm, kas blakus sentschu roku darbu atleekahm jeb nosuhnojuschahm, wezahm pils drupahm apanguschajâ kalnajâ skanas laimes wehleschanas usgawileja. Lai Deews dod, ka schis Wina mihligais Tehwa prahts schihm jau-

neklehm allaschin stahwetu klaht katrâ dsihwes zelinâ un nenowehrstos neweenâ sohl! Kr.

No Grundsahles, Walkas aprinkî. (Eesuhtits). Kaut gan wahrds „gruhti laiki" naw neweenam nepasihstams, kas tagadejo laiku dsihwes zihninu masos panahkumus eewehro, tad tomehr jo sekmigi un pamatigi schim gaudu isteizeenam ir isdewees Grundsahleescheem tuwotees. Preeksch mas gadeem schi neleelâ walsts likahs tuwojotees preezigakai nahkotnei, noluhku dibinadama, drihsâs preekschdeenâs saweem schur un tur dsihwodameem pagasta nespehjineekeem zelt ihpaschu dsihwokli. Bet bahrgai nelaimes wehtrai bija nowehlets, schos jauki seedoschâ kopdarba eedomu zeribas seedus laust; jo 1888. gadâ krita Grundsahleeschu galwenâ ehka, skolas un walsts mahja, peepescham uguns laupijumam par upuri. Kaut gan Grundsahleeschi par mineto ehku no ugunsapdroschinaschanas beedribas dabuja peenahzigu skahdes atlihdsibas samaksas summu, tad tomehr schi summa preeksch jaun-ussahktahs buhwes israhdijahs neeziga, un zaur to nodokku maksatajeem sahkahs gruhtakas deenas. Ari pehdejee, mas-eenesigee gadi daschu peeweda pat drihsai uhtrupei. Zeresim, ka schee gruhtee laiki ne-isbehgs sawam isnihzibas sodam; jo pehz leetus atspihd sposcha saule un pehz behdahm rodahs atkal jauni preeki. Zeresim, ka pehz ilgahm ruhktu nopuhtu deenahm ari muhsu behdulischeem ar ilgoschanos gaidità preeka deena aussihs, kad finamais mihlestibas darbs buhs isdarits. Uf to zeresim! A.

Sahmu salu nodomats saweenot ar Mon-salu zaur leelu dambi. Walsts-padome apstiprinajusi scho projektu. — —

Kurseme.

* **Pahrgrosibas amatôs.** Tukuma-Talsu apgabala II. eezirkna meera-teesnesis, tit.-padomneeks Jenischerlows, eezelts par Saratowas apgabala-teesas prokurora palihgu. — Jaunjelgawas-Ilukstes apgabala goda meera-teesnesis, barons Wadims Foelckersahms, uf pascha luhgumu atlaists no deenesta. — Par V. Alschwangas kara-sirgu eezirkna usraugu eezelts barons Kahrlis von Stempels.

* **Sirgu sahdsibu** Kursemê Augusta mehnesî 1893. gadâ bija 41, pee kam nosagti 59 sirgi.

Dalbas basnizâ eeswehtijis prahwests Kupffers 8. Maijâ teologijas kandidatus Wilhelmu Wilde par Sihkeles mahzitaja palihgu, Teodoru Lifsu par Bialostokas mahzitaja palihgu un Adolfu Jeske par Schaulu aprinka mahzitaja palihgu. Jahnis Strautmanis eeswehtits Meschotnes basnizâ 15. Maijâ par luteru draudses mahzitaju Kretinôs, kur lihds schim bija par mahzitaju Matisons, kas aiseet uf Taurogu par luteru draudses mahzitaju. — —

No Dobeles. „Latweeschu Awischu" 20. nummurâ zeen. korespondents „P. S." pateesi jaukôs wahrdôs issauzahs: „Lai Deews dotu, ka wisur muhsu mihlâ Deewa semitê niknâ dserschanas sehrga sahktu masinatees un sawam nejaukajam eespaidam zitu, labaku wirseenu dot!" — Neweens ne domat nedomaja, ka schajôs pateesi gruhtôs laikôs „P. S." kga zeriba tik drihs peepildisees ... Daudsi tamlihdsigôs wahrdôs issaukuschees un sen jau ilgojuschees pehz palihga, kas lai lihdsetu „nikno" dserschanu un schuhpibu, scho breesmigo warmahku, aisdsiht ... Tagad zeen. lasitajeem waru ko pateesi preezigu pasinot: Dobelneeki nodibinajuschi sawu patstahwigu sahtibas saru-beedribu, t. i. nodibinajuschees par Jelgawas sahtibas beedribas saru jeb lozekkeem. Dobelê pat kahds agrakais schenkeris — seewa gan wehl tagad ttrgojahs druszin ar alkohola dsehreeneem — peedalijees pee sahtibneeku zenteeneem un tagad saka: paldeews Deewam, ka man wairs naw jastahw schajâ welna kuknâ! — Jelgawas beedribas statutus parakstijuschas pawisam 22 personas, no kurahm daschas peeder pee Wahzu tautibas; daschi ari ir semkopji, ahrpus Dobeles. Kaiminôs, kâ dsirdam, ari grib nodibinatees treschâ un Anneneekôs — zetortâ sahtibas saru-beedriba pee Jelgawas sahtibas beedribas, ko it ihpaschi weetigee skolotaji uf laukeem pabalsta.

Dobeles sahtibneeku wahrdâ: —is.

No Kandawas. Tagadejais Kandawas semkopibas beedribas preekschneeks, Kandawas Krona muischas rentneeks Bekmana kgs, pratis, panihkuscho beedribu it ihsâ laikâ padarit schirgtaku uf rosigaku dsihwi. Beedru skaits ir tagad lihds 50. Sapulzes notura katru mehnesî beidsamajâ swehtdeenâ. Beedriba nodomajusi eetaisit Kandawas meestinâ pahrtikas weikalu, preeksch kam jau sihmeti lihds 2000 rubku. Scho nodomu war ar preeku apsweikt; jo lihds schim bija wisa tirdsneeziba gandrihs weenigi Schihdu rokâs, — tikai beidsamajôs gadôs ir kahdas 3 waj 4 bodeles, kur kristiti zilweki pahrdod. Zeram, ka, pahrtikas weikalu eerihkojot, dabusim par mehrenu zenu labu prezi ar taisnu mehru un swaru. — —

No Duhru pagasta, Tukuma aprinkî. Nakti uf 19. Maiju nodedsa scheijenes Birsneeku saimneekam lauka schkuhnis. Schkuhni atradahs daschi saimneezibas rihki un sirgu kulamâ maschina, kurî ari krita ugunij par laupijumu. No kam uguns zehlusees, paleek nesinams. J—zis.

No Blihdenes. Pa nahkoscheem Wasaras-swehtkeem Blihdenes Sihkumuischâ weesosees Swahrdes labdaribas beedriba, sarihkodama teateri un sakumu balli. — Swahrdes labdaribas beedriba wisâ sawâ pastahweschanas laikâ luhko peekopt labdaribu wahrda ihstâ nosihmê. Tâ peemehram ta ir deewsgan labas naudas summas isdalijusi nabageem, bada zeetejeem, palihdsigu roku sneegusi dascham labam semkopim, kuram labibas lauki tapa no krusas negaisa nomaitati, eewehrojamu naudas summu sihmejusi preeksch skolas bibliotekas u. t. t. Zaur to tad ari, ka beedriba pehz sawa spraustâ mehrka luhko sawa wahrda nosihmi uf stingrako zeeschi peekopt, ta ir eeguwusi leelu zeenibu wisâ plaschâ apkahrtnê, un publika winas isrihkojumus apmeklê koti bagatâ skaitâ. No augscham minetâ isrihkojuma beedriba ir jau eepreeksch desmit rublu sihmejusi Blihdenes nabageem par labu. Par tahdu darbu beedriba teescham pelna pateizibu. Lai Deews dotu, ka wisas zitas „labdaribas beedribas" muhsu mihkâ Deewa semitê staigatu pa tahdu pat zeku, kahdu schim brihscham eet Swahrdes labdaribas beedriba! M.

No Saldus. (Eesuhtits). Kopsch wairak gadeem muhsu draudsê strahdâ swehtibas pilno darbu no wiseem eezeenitais un eemihkotais mahzitajs Bekera kgs. Tas ir netik ween labs runatajs uf spredika krehsla, bet daudspusigu atsinibu ispelnahs ari wairakkahrtigâ sinâ un, starp zitu, ari tajôs darbôs, ko winsch strahdâ ihstas un pateesas zilweku mihlestibas labâ. Tâ ka Saldus draudse ar leelu teesibu ir skaitama pee leelakajahm draudsehm Kursemê, tad ari buhtu jadomâ, ka winai buhs samehrâ ehrts Deewa nams. Bet, deemschehl, kas tâ domâ, tas stipri wilahs. Pa-eet reta kahda swehtdeena, kurâ basnizas telpas no basnizeneem nebuhtu pahrpilditas lihds beidsamajai weetinai. Kur tad nu wehl paleek leelahs un augstahs swehtku deenas?! Tahdâs reisâs basniza ir tâ peebahsta, ka, neluhkojotees uf to, ka daudseem japaleek aiz durwim, juhtees laimigs, kad no leelahs speeschanahs teezi laukâ. To eewehrojot, tapa sawâ laikâ nospreests, basnizu pahrbuhwet. Bet basnizas eekrahtais kapitals tik tahku nemas wehl nesneedsahs, ka waretu usnemtees tik dahrgus buhwes darbus. Jau reis mahzitaja kungs tamdehl usaizinaja draudsi, schim swehtigajam naluhkam no sawas puses pa artawai seedot. Kâ beidsamo reis no kanzeles tika sinots, tad no draudses jau samesti daudz wairak par 1000 rubkeem. Bet tas tikai masums, kâ leetus pileens juhrâ, pret to summu, kuras schim noluhkam waijadsigs. Lai drihsaki waretu tikt pee ehrta Deewa nama, tad, uf zeen. mahzitaja kunga laipnu luhgumu, 1893. gada treschâ Wasaras-swehtku deenâ, 18. Maijâ, tapa garigs wokal- un instrumentalkonzerts sarihkots, pee kura peedalijahs wairak slawenu spehku un ari ehrgeku mahkslinieks Sermuksla kgs is Leepajas. Bija sawi labi panahkumi. Kâ teiz, tad skaidrais atlikums sneedsees pahri par 500 rubkeem. Pateesi, no wisas sirds ir wehlejams, kaut schahdi spehki wehl reis lasitos pulzinâ un zaur gariga baudijuma pasneegschanu krahtu sawu lihdsbrahku mantas preeksch schi debeschkigâ, jaukâ darba, proti preeksch Deewa nama telpu paplaschinaschanas. Zeresim, ka ar Deewa palihgu mums tadschu reis isdosees panahkt to, pehz ka dascha laba, deewabihjiga sirds jau gadeem ilgojahs. — Ar 1. Janwari 1894. gadâ Saldus lihdsschinejais meestinsch mantoja pilsehtas wahrdu un teesibas, pehz kam, sinams, bija ja-eewehl ari pilsehtas galwa jeb wezakais. Uf schi amata par kandidateem iswehleja 15 pilsonus jeb, pareisaki sakot, namneekus, kureem sawâ starpâ waijadseja weenotees, kursch, aisklahti balsojot, lai paleek par pilsehtas galwu. Par wezako iswehleja ar balsu wairakumu namneeku Wiegneru un par wina palihgu namneeku Sauliti. Lai gan tee wehl naw apstiprinati sawôs amatôs, tad tomehr zerams, ka wini zaur augstakahm teesu eestahdehm dabuhs likumigo spehku un ussahks darbotees sawôs jaun-uslikstajôs un ustizetajôs darbôs. — Saldû schim brihscham ir ari weena tehjniza, kurâ, isnemot it wisus reibinajoschos dsehreenus, tirgojahs weenigi tikai ar weselibai nekaitigeem, atspirdsinoscheem dsehreeneem. Bes tam tehjnizâ ari awischu galds eerihkots, kur weesis, tehju baudidams, war eeskatitees un palasitees par lauschu dsihwi zitâs Deew'semites malinâs. Bet schenku wehl ir wairak, nekâ waijaga, — pehz skaita — 22. x. x. x.

No Remtes. Minetais pagasts lihds ar weetejahs dsimtmuischas wahrdu laikrakstôs gandrihs nemas naw tapis pamanits. Pils ir gresna, un ap winu ir jauks dahrss un parks. Pee parka pee-eet leels, Deewa mests esars. Zaur grahfa gahdibu, Remtê daschus gadus atpakal tapa pasta nams atwehrts un muischa saweenota zaur telegrafu ar Saldu. No zik leela swara ir schahdas eetaises ari apkahrtnei, domaju, to buhs leeki minet; to katrs atsihs, kam ar pasta namu waj zaur telegrafu kahda darischana wedama. — Pehdejâ laikâ Remtê ir jo leelâ mehrâ lauku nosusinaschana eesahkta. Tâ 1892. gadâ tapa isdaritas jeb, pareisaki sakot, tapa wilktas drenaschas weenâ lauka pusê, kuras ismaksaja apmehram 8000 rubku. Bet ka ari labi panahkumi ir schahdai darbibai, to apleezina tas, ka tajâ laukâ nokuhla zaurmehrâ 20 graudu rudsu, kur agrak bija ja-apmeerinajahs ar 10 lihds 14 graudeem. Laukôs drenaschu wilkschanu nodomats arweenu jo projam turpinat. Tâpat Remte ir eewehrojama ari zaur sawahm plaschajahm un pilnigajahm siwkopibas eetaisehm; siwis gan top pa leelakai daksai audsinatas tikai paschu waijadsibahm. Tad wehl scheit ir deewsgan prahws lopu dahrss, kurâ audsina preeksch sawas waijadsibas daschadus mescha lopus, kâ: irschus, stirnas u. t. t. Dahrsâ ir schkuhni eerihkoti, kurôs skaistee mescha lopini seemu war dabut bagatigu pahrtiku. Un lai tee buhtu droschi pret nebehdneeku rokahm, tad dahrsu apsargâ sewischks sargs. Eesahkumâ gan gribejuschi pastrahdat kahdu nebehdneeka darbu, bet tagad tur ir pilniga droschiba, ka mehmos, neweenam nekaitigos lopus neweens ne-aiskahrs. — Remtê ir ari aptecka eetaisita, Willerta ihpaschums. Ahrsts pee mums nahk weenreis nedekâ no Saldus, kur tas tad katram slimneekam ir pee-eetams un runajams. —r.

No Wezpils. Pahris nedeku atpakal uguns iszehlahs kahdâ P. mahju gruntneekam peederigâ schkuhnî, un nodedsinaja to lihds pamatam. Spehzigâ uguns zaur wehja palihdsibu gribeja wehl uskrist lopu stallim, kursch ari ne wisai tahku atradahs no breesmu weetas; bet, par laimi, palihgâ atsteiguschamees laudim wehl isdewahs apturet schwitinadamos uguni, tâ ka nekahdas tahkakas skahdes nepadarija. Nodegusê ehka bija apdroschinata. Uguns zehlonis nesinams. K.

No Ilmajas. Ihsi preeksch Leeldeenas-swehtkeem kahdâ naktî sagki apzeemoja E. kalpu mahju klehtis, gan laikam gribedami, uf swehtkeem sewim ko labaka apgahdat. Bet schajâ reisâ winu noluhkam nebija nekahdu panahkumu, tapehz ka duhschigee naktssauzeji (suni) zaur sawu stipro reeschanu pamodinaja mahju laudis no winu saldâ meega, kuri, ahrâ iseedami, aisbaidija neluhgtos weesus pahr sawahm robeschahm, bes ka tee buhtu eespehjuschi, ko panemtees lihdsa. L.

No Krotes. Merza mehnesî S. mahju gruntneeka pascha meita zaur ne-apdomigu rihkoschanos krita nahwei par upuri. Proti, minetâ meita, tihschprahtigi no salmu panta semê laisdamahs, pahrduhra wehdera ahdu uf grahbekka spizo galu, kursch bija pee salmu panta stahwus peelikts. Nelaimigâ, leelas sahpes jusdama, nokrita bes samanas pee semes. Atsauktais ahrsts sasehja bruhzi, un pawehleja, preeksch slimneezes gahdat netrauzetu, meerigu gukas weetu. Bet schajâ reisâ wisi puhlini palika bes kahdeem labeem panahkumeem, tapehz ka duhreens bija nahwigs. A.

No Strokeem. Zik pahrdroschi un isweizigi garnadschi pastrahdâ sawu laupischanas darbu, to peerahda schahds notikums: Aprila mehnescha beigâs bija minetee meisteri eelaususchees E. mahju gruntneeka lopu stallî, un is turenes isweduschi diwus labakos sirgus; bet ratus ar aissuhgeem newaredami scheit atrast, tee bija aisgahjuschi uf kahdu wersti attahkahm W. mahjahm, kur rati ar waijadsigeem aissuhgeem bija raduschees, tâ ka tee meerigi un klusi, netrauzedami neweenu zilweku no saldâ nakts meega, aissuhguschi sawus diwi eemantotus sirgus un eelaiduschees skujâs, ka wehl schodeen nekahdas wehsts naw no winu pehdahm. Pirmajam saimneekam, kâ jaunam eesahzejam, ir leels saudejums. Skahde wehrteta uf 150 rubkeem. Sinotajs.

Pahrdoschanas wairaksolischanâ.

I. Jelgawas apgabala-teesâ pahrdos 14. Julijâ Jahna Antuma „Antumu" mahjas, Stelesmuischas pagastâ, Ilukstes aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 1700 rubl.

II. Jelgawas-Baukas meera-teesneschu sapulzes teesu pristaws Zerpinskis pahrdos 31. Maijâ Jelgawâ, pee Annas wahrteem, Lewina sudmalâs, Leonidam un Luzijai Krastineem daschadas mehbeles, gultas u. t. j. pr., kuras wehrtetas uf 111 rubl. 70 kap.

III. Jelgawas-Baukas aprinka preekschneeka III. eezirkna jaunakais palihgs pahrdos 31. Maijâ „Krona Mitas" muischâ arendatoram Jehkabam Tenisam kustinamo mantu, kâ lopus un zitas leetas.

IV. Jaunjelgawas-Ilukstes meera-teesneschu sapulzes sahlê, Jehkabschtatê, pahrdos: 1) 25. Augustâ Salasmuischas pagasta „Gerku" mahjas, Jaunjelgawas aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 713 rubl. 2) 23. Septemberi Elkschnumuischas pagasta „Kaupischku" mahjas, Ilukstes aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 800 rubl. 3) 23. Septemberi Ilsesmuischas pagasta „Allaschu" mahjas, Jaunjelgawas aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 1051 rubl.

V. Tukuma-Talsu meera-teesneschu sapulzes sahlê, Tukumâ, pahrdos: 1) 13. Augustâ Fritscha Podina „Daugu" mahjas, Pastendes pagastâ, Talsu aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 3000 rubl. 2) 29. Oktoberi Mahrtina Landorfa „Tiltinu" mahjas, Irlawas pagastâ, Tukuma aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 2000 rubl.

VI. Wentspils-Kuldigas meera-teesneschu sapulzes sahlê, Kuldigâ, pahrdos 23. Julijâ Walta Ihkscha „Akmensilu" mahjas, Slehkas pagastâ, Wentspils aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 2000 rubl.

VII. Leepajas apgabala-teesâ pahrdos 10. Julijâ Jahna Grünthala „Saldeneeku" mahjas, Wahrmes pagastâ, Kuldigas aprinkî. Mahjas wehrtetas uf 2500 rubl. „K. G. A."

Jelgawas notikumi.

Deewakalposchanas Annas basnizâ no 25. Maija lihds 1. Junijam. Zetortdeen, 26. Maijâ, kâ Debesssbrukschanas deenâ: 1) Lauku draudsê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: Deewgaldneeki pulkst. 7ôs no rihta; mahz. Freibergs. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Grass. — Swehtdeen, 29. Maijâ: 1) Lauku draudsê: Deewakalposchana pulkst. 9ôs no rihta; spred. mahz. Conradi. 2) Pilsehtas Latweeschu draudsê: Deewgaldneeki pulkst. ½8ôs no rihta; mahz. Grass. Deewakalposchana pulkst. 2ôs pehz pusdeenas; spred. mahz. Freibergs. — Lauku draudsê ussaukti: Kahrlis Herzbergs ar Katrinu Jankowski; Jahnis Fuhrmanns ar Dori Dsihsla; Dahwus Kraulis ar Lawisi Wilhelmson. Lauku draudsê miruschi: Pehteris Dempelsons, 24 g. w.; Eda Kalnin, 21½ g. w.; Jahnis Baudens, (?) g. w. — Pilsehtas draudsê ussaukti: Janis Zers ar Emiliju Kleinberg; Jehkabs Bauda ar Hermini Nikodemus. Pilsehtas draudsê miruschi: Juris Pezinsch, 52 g. w.; Greeta Renkewitz, 47 g. w.; Jahnis Ronis, 99 g. w.; Trihne Freiberg, 60 g. w.; Kahrlis Kahrklinsch, 11 d. w.

Jelgawas sahtibas beedribai bija 14. Maijâ ahrkahrtiga pilna sapulze, kur, starp zitu, ari Jelgawas sahtibas beedribâ par goda-beedreem usnehma schahdus zeen. kungus: Kursemes generalsuperintendentu Böttcheru, mahzitaju L. Katterfeldu, „Latweeschu Awischu" redaktoru Th. Neanderu un Walmeeras gimnasijas wirsskolotaju Freibergu, proti pasihstamo raksineeku pret alkoholiskeem dsehreeneem, „Brihwkalneeku". Pirmee 3 tika tapehz ar scho zeenibu pagodinati, ka tee bijuschi beedribas dibinatajeem par stipru pabalstu beedribas dibinaschanas sinâ un ari beedribai pehz nodibinaschanas daschâ leetâ sawu labwehlibu parahdijuschi, un pehdejais tapehz, ka tas wispahrigi zaur saweem raksteem Latweeschu starpâ weizina leeliskam sahtibas leetas. Pateiziba, kam pateiziba peenahkahs. —ts.

Jelgawas sahtibas beedriba (kurai pehz saweem statuteem jo plaschas teesibas, tas ir, tai brihw rihkotees, sawa noteiktâ mehrka sasneegschanas labad, wisâ Kursemes gubernâ, kamdehl tai ari saru-beedribas war buht wisâs Kursemes pilsehtâs, meestôs un pagastôs) tagad nu tadschu reis eedomajusees, kahjas tahkaku iszelt no sawas sehdekla weetas, proti no Jelgawas; jo otrâ Wasaras-swehtku deenâ, 6. Junijâ, ta, kâ dsirdams, isbraukschot sakumôs uf Leel-Wirzawas Ehwertu mahju plascho augku koku dahrsu, kursch atrodahs 18 werstes no Jelgawas. Sakumôs, bes dseedaschanas un deijas, wehl tikschot aisrahdijumi doti par laumumu, kas zelahs zaur reibinajoscheem dsehreeneem. Aisrahdijumi notikschot runâs, preekschlasijumôs un deklamazijâs. Tâ tad beedriba nebrauks wis weenigi ispreezaschanahs labad, bet ari sawa swarigâ usdewuma ispildischanas dehl. Beedribai braukschot lihdsa ari beedribas jauktais koris, kura usdewums ir, publiku preezinat ar jaukahm dseesminahm. Atlauja uf scho isbraukumu esot jau dabuta. Zenas par ee-eiju buhschot buht paseminatas. Skaidrakas sinas par to lai zeen. lasitaji skatahs sludinajumôs un programâs. — Jawehlahs, lai dabas mahmina to deenu apdahwinatu tikai ar jauku laiku, un lai publika jo prahwâ skaitâ apmekletu schos retos weesus, kuri Leel-Wirzawneekus Wasaras-swehtkôs apzeemos, tas ir — „sahtibneekus".

Peepescha nahwe. Isgahjuschahs nedekas treschdeenas wakarâ uf Tehwinu kapeem, aiz Annas wahrteem, usgahja kahda wihreescha lihki, kursch, ismeklejot, israhdijahs par teijenes drehbneeku K., un, kâ domajams, gan buhs isgahjis uf sakumeem pastaigatees, kur nejauschi tam zaur treeku nahwe buhs peestahjusees, ko ari apleezinaja tas apstahklis, ka K. lihka kabatâs atrasti 135 rubl. 13 kap. naudas. Lihkis tika nowests uf pilsehtas slimnizu un tur nemts ismekleschanâ. Sestdeen tas tika nodots apglabaschanai. Nelaikis bija gadus 30 wezs. ш

Wisjaunakahs sinas.

Seemela telegr.-agentura.

Pehterburgâ, 23. Maijâ. Pehz sinahm no Sofijas, jaunâ Bulgaru waldiba isplata wehstis, ka winai peesuhtot laimes wehleschanas no wisahm Bulgarijas malahm, ari pat no Tirnowas, Stambulowa eespehjas widutscha. No Wihnes nahk wehsts, ka Koburgas prinzis sestdeen apzeemojis Stambulowu un kahdu brihdi pee ta pakawejees. — Tautas weetneeku sa-eimas arkiwa un pilsehtas nama durwis tika aisseegeletas. Meers wisur nokahrtots.

Pehterburgâ, 22. Maijâ. Warschawas guberna issludinata par koleera sehrdsigu. — Pilsehtas preekschneeks peesuhtijis wisahm galwas pilsehtas weesigahm sabeedribahm zirkularu, kurâ eekschleetu ministeris noleedz schahdas kahrschu spehles: „Macao", „Victoria" un „Baccara". — 1894. gadâ isdarihs Perm-Kotlasas dselszela stigas preekschdarbus.

Sofijâ, 3. Junijâ (22. Maijâ). No wakar deenas nedz Sofijâ, nedz zitur naw meers trauzets, tâ ka krihse leekahs buht pahrgahjusi. Sina, ka Stambulows un wina beedri atrodahs mahjas arestâ, israhdahs par nedibinatu; tikai pee Stambulowa mahjas schandarms nostahdits, wina personigas droschibas dehl. Neweenam naw leegts, mahjâ ee-eet, waj ari to atstaht. Wehl schodeen Stambulowu apzeemoja wairaki ahrsemju diplomati. Bulgaru waldiba peesuhtijusi saweem aisstahwjeem ahrsemês isskaidrojumu, ka ministeru mainai esot tikai eekscheja nosihme; ta nekahdi negrosischot Bulgarijas lihdschinigo ahrejo politiku. Sofijas eewehrojamakee pilsoni suhtischot prinzim Ferdinandam deputaziju, kura winam pateikschotees par Stambulowa atlaischanu. Sistowâ laudis ispostija Stambulowa swaina namu.

Wehstules un atbildes.

1. K. L.: Adrese laikam gan buhs schahda: Въ Павловскую Практическую Школу Молочнаго Хозяйства. Г. Боровичи Новгородской губ. Uf ziteem jautajumeem mehs Jums newaram atbildet. Winu dehl. Jums jagreeschahs pee paschas skolas waldes. Bes tam wehl peeminam, ko jau daudzreis esam sazijuschi, proti ka par to, kas sludinajumu nodalâ nodrukats, t. i. par sludinajumu saturu, redakzija newar nekahdu atbildibu usnemtees, nedz ari dot isskaidrojumus.

Kreewu papihra naudas kurss.

Berlinê, 4. Junijâ (23. Maijâ).

100 rubl. setta naudâ 330 Wahzu mahrk. jeb 110 Pruhschu dahld.
100 „ papihra „ 219¾ „ „ „ 73¼ „ „

„Latw. Awischu" redaktors: Th. Neander.

Isdewejs: Dr. A. Bielenstein.

Дозволено цензурою. Рига, 23-го Мая 1894 г.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla Jelgawâ.

Sludinajums.

Bauskas aprinkā XIII. cezirkna pagasta teesa usaizina wisus tos, kam buhtu kahda pretruna pret to, ka Baldones Zirschu mahju saimneeks Martin Podin un wina laulata draudsene Trihne Podin **peenem behrna weetâ** (adoptê) to pee Merzendorfes pagasta peederigo laulatu draugu Jahna un Lihses Silin meitu Anni Silin, sawas eerunas peenest schai teesai, wehlakais 15. Junijâ 1894 g. ar to noteikumu, ka pehz schi termina notezeschanas neweens netiks wairak klausits, bet adopzija likumigâ zelâ apstiprinata.

Baldonê, 30. Aprilî 1894 g.

(№ 136.) Preekschsehd. w. J. Sander.

(S. W.) Skr. J. Sauer.

Koschi dselscha

kapa krusti

daschadâ leelumâ, ar isspeesteem burteem, jaw no 2 rubleem sahkot, peepasigi **krusta pamata akmeni**, daschadi **trelini, kruzifixi** un **plahtes** ir weenmehr leelâ iswehlê dabonami. **Krusta pamata akmeni** teek weenmehr **pirkti. O. Köhlers**, Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 17.

Muhsu apgahdibâ isnahza un dabujama **pee mums Jelgawâ** un pee **J. Brigadera Rigâ**, Berga basarâ, schahda jauna grahmata:

Ihss pahrskats par laukfaimneezibas pamata likumeem.

Rokas grahmata semkopjeem no **K. Kasaka**. Trijâs dalâs. **Otrâ dala: Lopkopiba.** Ar 109 sihmejumeem lekstâ.

Maksâ: 1 rbl., pa pastu 1 rbl. 15 kap.

Saturs: I. **Wispahriga lopu kopschana.** 1. Lopu meesa un dsihwiba. — 2. Waislochana. — 3. Bariba, baroschana un kopschana. II. **Sewischko lopu kopschana.** 1. Leellopi. 2. Sirgi. 3. Aitas. 4. Zuhkas. 5. Putni. 6. Siwis. 7. Bites. Katrai nodalai ir wairak apakschnodalu, kâ: a. Eewads. b. Sugas. c. Waislochana. d. Audsinaschana un attihstischanâs. e. Baroschana un kopschana. f. Leetoschana.

Pasta adrese: Въ гор. Митаву, въ книжный магазинъ Дравніака.

H. J. Drawin - Drawneeka grahmatu, musikaliju un rakstamu leetu pahrdotawa

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 20.

Preeschu baltus un **preeschu malku** pehrk un maksâ wisstangstako zenu **Efraima Jakobsohna un dehla** buhwmaterialu pahrdotawa Reihera eelâ № 4, pretim zeetuma namam, **Jelgawâ.**

Weegli

federu rati

lehti pahrdodami pee **Ed. Eckerta, Bauskâ.**

Wehweru sellis,

kas wispahrigu wehwera darbu war strahdat, atrod pastahwigu darbu pee wehwera **L. Saura kga Kaletôs.** Jameldahs ar leezibahm waj un zaur wehstuli jeb personigi pee skolotaja **Woitkus kga Gramsdâ.** Чрезъ стапп. Прекульнъ.

J. Eckert,

drogu, kihmijas, parfimeriju un krahsu weikals

Jelgawâ, Katolu eelâ № 13,

peedahwâ

klorkalki, seepju akmeni,

wisadas krahsas, wisadas eltas, waselinu preeksch ahdas smehreschanas un **gumijas prezes** par taisnâm zenam.

Waksis un **medus teek pirkts.**

Tehja:

no jaunas plaujas, 1893/4 sesonas. — **Melna Baicha** (familijas) **tehja** no 140 lihdſ 300 kap. mahrzina. — **Sala, Dseltena** un **Puku tehja** no 400 lihdſ 800 kap. mahrzina. — **Tehja gabaliôs (prefetâ)** 140 kap. mahrzina. — **Tehja** no 260 lihdſ 300 kap., wesela mahrzinas, eepakata sihda maisinôs. — **Tehja** eeswehrta 1/1, 1/2, 1/4, 1/8 mahrzinâs ar krona (tulles) bandroli.

Kafija:

no Jawas, Mokkas, Zeilonas, Guatemalas un Kubas salam Indijâ.

Zukurs:

1. sortes rafinada (uſ wehleschanos gatawi sasahgetu un sazirstu), Warschawas un Kijewas kristal-zukurs. Putekłu (puder), kandis (bruhnais), pannu un Peterburgas mandeku un awenu zukurs.

Wisaugstaki apstiprinatas Kjachtas tehju tirgotaju sabeedribas sem firmas:

„Tzin Lun"

Jelgawas nodalâ

Leelajâ eelâ № 2,

(Kihneeschu tehjas bode).

Atkalpahrdewejeem peknas teesa.

Swehtdeenâs magasine slehgta.

Jelgawas nodalas pahrwalditais:

K. Zaunberg's.

Rihgas dselsleetawas un maschinu fabrikas sabeedriba

agrak

Roliktawa: **Kahrla eelâ № 11,** pretim Tukuma-Jelgawas dselszela woksalam.

Felser & Co.

Fabrika: **Aleksandera eelâ № 184.**

peedahwâ:

Jaunas kulmaschinas, ar rokahm waj gehpeli dsenamas.

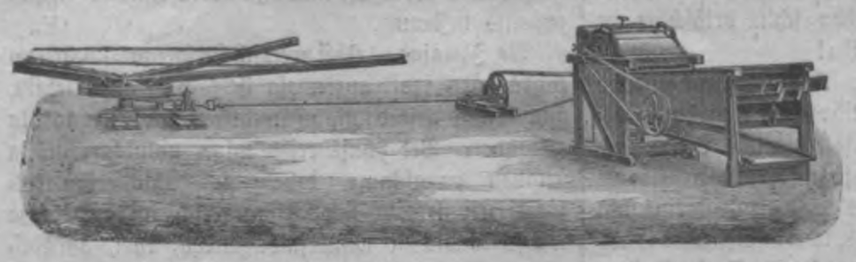

Schihm jaunahm **kulmaschinahm ir kustinams trumeła mantelis,** kas pats no sewim zelahs, tiklihdſ kulot koka gabali, akmeni u. t. t. eekluhst kulamâ trumeli; zaur to sweschas dalas weeglaki war zauri tikt un top **kulamo stiptu un trumeła luhschana attureta.** — Lihdſ ar to atronahs pee schihm jaunahm maschinahm ihpaschas **patent-kukstiftes,** kuras tihraki graudus isſuk un winus nepahrsit un top ihpaschi wairak isſukts, nekâ ar weenkahrschahm stiftehm. — Tahlak peedahwajam:

Puzmaschinas, ekselu maschinas, kartuselu un rahzenu greesejus, wisadus arklus u. t. t.

Supersosfatus, kaulu miltus.

Lokomobiles un kulmaschinas

ar **twaika spehku** no **Richarda Garret & Sons, Anglijâ,** pehz jaunakahm konstrukzijahm.

Zehsu semkopibas isstahde

lihdſ ar

waislas lopu tirgu

isrihkota no

Deenwidus-Widsemes wispahrderigas un **semkopju sabeedribas,** tiks notureta **junija 25., 26.** un **27. d. 1894. g.**

Programa:

I. **Lopu isstahde** (sirgi, leellopi, aitas, zuhkas).
II. **Waislas putni.**
III. **Bischkopiba.**
IV. **Siwkopiba.**
V. **Semkopibas** un **meschkopibas maschinas** un **rihki.**
 a) Moderneezibas maschinas un rihki.
 b) Maschinas jumtu jumschanas materiala isgatawoschanai.
 c) Motori.
VI. **Dahrsa augu sehklas** un **raschojumi.**
VII. **Mahjruhpneeziba.**

Peeteikumus peenems lihdſ **junija 1. d. sch. g.**

Programas un **peeteikschanâs formularus** uſ peeprasischanu peesuhta un peeprasijumus atbild **Isstahdes komiteja Zehsis.**

Pasta adrese: Isstahdes komitejai Zehsis.

Jauns — Jauns!

A. N. Schaposchnikowa

tabakas fabrika

Sw. Pehterburgâ,

pagodinas zeen. publiku usmanigu darit uſ jaunislaisteem papirosseem

Охотничье

Medibas Papirosus

par tikai 3 kap. 10 gabali,

kas Sw. Pehterburgâ jo leelâ mehrâ eezeenîti.

Schê wisôs tabaku weikalôs, kâ ari material-pahrdotawâs dabonami.

Jauns — Jauns!

J. Lewina

wilnas kahrschanas fabrika

strahdâ ar **wisu jaunakâm kahrstuwes maschinâm par paseminatam zenâm.**

Turpat war ari ikkatrâ laikâ dabuht:

spiz- un putekłu miltus

preeksch lopu baroschanas.

J. Lewins,

senak Knocha sudmalâs, aiſ Annas wahrteem.

Pirmais Kursemes arklu fabrikis Bauskâ,

D. Hansberga,

peedahwâ sawus **arklus** no wisadâm sortem, **ekstirpatorus,** kâ ari **arklu dalas.**

Daru zaur scho sinamu, ka esmu sawu noliktawu Jelgawâ no Annas wahrteem pahrzehlis uſ **Katolu eelu Nr. 42,** pee tirgotaja **Fr. Köhlera kga** un buhs mani raschojumi weenigi **tikai tur** dabonami.

NB. Wiseem arkleem ir eedebsinata mana firma.

D. Hansbergs,

Bauskâ.

Loti labu

zukura

fihrupu

pahrdod

A. Loginow's,

Jelgawâ.

Pasinoju

wiseem intresenteem, ka esmu isgudrojis

droschibas atslehgas

lihdſ ar apkalumeem preeksch klehts un stalłu durwim, kuras nedſ atmuhket nedſ uslaust eespehjams, tâ ka steeni nemaſ wairs wajadsigi naw.

Tapat usnemos sataisischanu no wisad. sistemu swareem. Wisadus apkalumus preeksch buhwes wajadsibam isdaru par lehtakam zenam. — Mekleju kreetnu wezaku behrnu par **mahzekli.**

Franz Seeberg,

schloseru meisters.

Skrihwern eelâ № 45, **Jelgawâ.**

Kreewijas un ahrsemes

wihnus,

rumu, konjaku, araku, bischofu, punschu,

smalkus spirtus un brandwihnu,

pudelês un no **stopa,**

smalkus snabjus

no **P. H. Schwabe, Rigâ,** un **Bekmanna, Sw. Peterburgâ,** tamlihdſ ari wisas

kolonialprezes

peedahwâ par wisai **lehtam zenam**

A. Loginows,

Jelgawâ, Katolu eelâ № 2.

Pee isdewejeem **J. F. Steffenhagena un dehla,** Jelgawâ, isnahkuse jauna grahmata:

H. Wagnera

pirmee stahsti iſ dabas mahzibâm skolai un mahjai — behrneem un saimei.

Latwiski tulkojis **Alberts Treulands.**

Ar bildem.

Maksâ **35** kap.

Sawstarpigâ

krusas apdroschinasch. beedriba

Maskawâ

(dibinata 1877. g.)

peenem **apdroschinajumus no druwas augleem pret krusas skahdi.**

Par sawu 17 gadus ilgu darbibas laiku, beedriba noslehgusê pawisam 28,663 apdroschinajumus un ismaksajusi kâ atlihdsinaschanu nenokawejoschi 2,268,380 rubl. 61 kap. skaidrâ naudâ.

Apdroschinaschanas nosazijumus, statutus un sinas pasneedſ weetigee agenti, kâ ari beedribas walde Maskawâ.

Pahrwaldes pilnwarneeks, beedribas darbwedis:

W. Targonsky.

Weetneeks Jelgawâ: **A. Knöchel,**

pee tirgus № 17.

Dabonamas katrâ grahmatu pahrdotawâ:

Semkopja

Auglu-koku dahrss,

jeb pamahzischana, kâ auglu-koki no sehklam audsejami, potejami 2c., kâ lauku jeb meschu-koki stahdami un wehl daudſ zitas derigas mahzibas, kas dahrsa mihlotajeem un kopejeem der sinat. Ar 55 bildem. Isskaidroja un sarakstija S. Klewers, sehklu pahrdotawas un koku skolas ihpaschneeks Durbê.

(Otra druka.)

Maksâ **60** kap.

Masais

Saknu dahrsneeks,

jeb derigi padomi, kâ wisadas dahrsu saknes jasehj, jakopj un seemâ jaglabâ, sehklas sa-audsê u. t. j. pr. pehz daudſ gadu isproweschanas (ar masu apriſi par dahrsa kalenderi klaht), sarakstiti no S. Klewera.

Maksâ **35** kap.

Otra pahrlabota druka. Maksâ **60** kap.

Eeksch- un ahrsemes wihnus,

konjaku, rumu un **araku,** kâ ari **spirtu** un **brandwihnu,**

likeerus, smaltus snabjus, konjaku, rumu un **araku,** ari **tabaku, zigarus, papirosus** un **hilses** dabonami weenmehr pilnigâ krahjumâ un leelâ iswehlê pee

J. Jakobsohna,

Akzises eelâ, pee tirgus, Jelgawâ.

Dabujams pee J. F. Steffenhagen un dehla Jelgawâ:

Baltijas dahrsa draugs,

jeb pamahzischana, kâ daschadi wasaras, seemzeeschu un podôs audsejamee stahdi-koschuma koki un kruhmi sehjami, stahdami, pawairojami istabâs, stahdu namôs, lezekłôs un dahrsôs apkopjami, kâ stahdu nami un lezekli buhwejami; padomi pahr to, kâ jauni dahrsi, sahleeni, puku dobes 2c. 2c. eerihkojamas, pehz pee dsihwojumeem un daudskahrtigeem ismehginajumeem ar 2 dahrsu apriſem un 144 bildem preeksch dahrsneekeem un dahrsu mihlotajeem sarakstijis S. Klewers, dahrsneezibas ihpaschneeks Durbê, pee Grobinas.

Makſâ 4 rubli.

Marmora, granita un **tschuguna kapu krustus,** kâ ari **akmena krustu pamatus** pahrdod wislehtaki [63]

M. Brauer's,

Jelgawâ, Katolu eelâ № 27.

Wisleelakâ iswehlê dabonami par mehrenu zenu daschadi **rati, ratu lukturi, aſſs** un **federes,** kâ ari **kamanas** katrâ waijadsibâ. — Katrs schê pagatawots darbs ir glihts un stiprs.

Turpat teek ari **lakeereschanas darbs isdarits.**

D. Auschkaps,

ratuun kamanu buhwetajs,

Jelgawâ, Leelajâ eelâ № 12.

Swaigas

Norwegu un Skotu

silkes

nupat no jauna sanehma un pahrdod par lehtam zenam

K. Heilsberg's,

Jelgawâ, pee tirgus platscha, blakus apteekim.

Katrâ grahmatu pahrdotawâ dabonama

Glihtrakstischana un ahtrakstischana.

Latweeschu preekschraksti

ar isskaidrojumeem.

Metodisks wadons preeksch rakstischanas skolas un mahjas.

Sastahdijis

Uhdra Jahnis

pehz **J. N. Malinowska** preekschraksti-sistemas Kreewu walodâ.

Wehrtpapihru kursi.

Pehterburgâ, 24. Maijâ.

	Pirzeji.	Pahrd.
usſaukti II. austrum. aisleen.	100½	—
„ III. austrum. aisleen.	100½	11[illegible]
4% eekschsem. aisl. . .	96⅝	9[illegible]
I. prehmiju bil. . . .	247½	248
II. „ „ . . .	225	226
III. „ „ . . .	191	192
5% Karkowas prehm. bil.	101½	102[illegible]
5% Wilnas „ „	101	101[illegible]
4½% Kursem. kihlu gr.	101¼	—
1 pusimperials	7.47	7.5[illegible]

Birschas sinas.

Leepajâ, 24. Maijâ.

Rudsi: 120 mahrz., Hollandijas, 54 t. par pudu.

Ausas: Balt'ausas, laba preze, 69—71 t. par. pudu.

Melnausas: laba preze, 70—71 t. par pudu; zaurmehra zena 71 kap. par pudu.

Meeschi: laba preze, 65 kap. par pudu.

Ehdamâ meeschi: 41 kap. par pudu.

Linsehklas: Leischu, 1.26 kap. par 7 mehreem, un stepju 1.09 kap. par 7 mehreem.

Griki: 72 kap. par pudu.

Ehdamâ sirni: 55 kap. par pudu.

Печатать разрѣшается. Полиціймейстеръ Баронъ Ропнъ.

Drukats pee J. F. Steffenhagena un dehla.

(Tê klaht 2 peelikumi.)